

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobce: V. T:,** zastoupeného Mgr. Radomírem Bašnárem, advokátem se sídlem Brno, Joštova 4, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3**, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně, č. j. 55 Az 516/2003 - 32 ze dne 13. 1. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl kasační stížností nadepsané usnesení Krajského soudu v Brně, kterým bylo odmítnuto jeho podání ze dne 29. 1. 2003, jímž se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-2913/VL-11-ZA04-2002 ze dne 6. 1. 2003. Rozhodnutím správního orgánu nebyl stěžovateli udělen azyl pro nesplnění podmínek uvedených v ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný správní orgán rozhodl, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle ust. § 91 tohoto zákona. Soud usnesením žalobu stěžovatele odmítl s odkazem na ust. § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Jak je v usnesení uvedeno, podání stěžovatele nemělo některé základní náležitosti žaloby, a to zejména náležitosti uvedené v ust. § 71 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Soud posoudil podání stěžovatelky jako pouhé ohlášení nesouhlasu s rozhodnutím ve lhůtě stanovené zákonem, které postrádalo jakékoliv tvrzení nezákonnosti a neobsahovalo žádnou právní argumentaci. Chyběl rovněž petit žaloby a nebyly označeny konkrétní výroky rozhodnutí, jež bylo

napadeno. V podání dále podle soudu nebyly uvedeny žádné konkrétní skutkové důvody, pro které považoval stěžovatel napadené rozhodnutí za nezákonné, jimiž by byl soud vázán ve své přezkumné činnosti. Soud proto v souladu s ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzval stěžovatele k odstranění vad podání a stanovil mu k tomu lhůtu. Podání však nebylo v této lhůtě doplněno a v řízení nebylo možno pro tento nedostatek pokračovat. Vzhledem k tomu, že podání stěžovatele ze dne 29. 1. 2003 vykazovalo vady, které bránily meritornímu přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů, Krajský soud v Brně jej podle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl.

Stěžovatel v kasační stížnosti předně namítá pochybení soudu při doručování jednotlivých soudních zásilek. Soud podle něj nepostupoval správně, jestliže mu veškeré zásilky, včetně kasační stížností napadeného usnesení doručoval na adresu B., Ž. 38, kde se v době, kdy mu byly doručovány, trvale nezdržoval. Stěžovatel dále uvedl, že se v době doručování kasační stížností napadeného usnesení zdržoval na adrese B., S. 18. Zdůraznil, že se každý měsíc dostavuje do Pobytového střediska v Zastávce u Brna, kde nahlašuje místo, kde se trvale zdržuje. Pracovníkům uvedeného pobytového střediska tak v době doručování zmíněného usnesení musel být znám jeho skutečný trvalý pobyt. Stěžovatel navíc v žalobě označil adresu, na které si bude přebírat poštu, a to uvedením adresy pobytového střediska, a tudíž krajský soud měl podle jeho názoru doručovat písemnosti na tuto adresu s tím, že stěžovatel do tohoto místa pravidelně dochází, a tudíž by se o doručení zásilky dozvěděl. K prokázání této skutečnosti navrhl stěžovatel několik důkazů, a to důkaz výslechem poštovní doručovatelky, výslechem pracovníka pobytového střediska, který má v kompetenci evidenci pobytu stěžovatele, a potvrzením majitele domu na adrese B., S. 18 o tom, že se stěžovatel od 1. 1. 2004 na této adrese trvale zdržuje. Dále stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvod uvedený v ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., tj. nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Ze žaloby podle jeho názoru vyplývá, že ji podal proto, že řízení před správním orgánem trpělo vadami, které způsobují nezákonnost, resp. nicotnost správního rozhodnutí a pro které měl soud toto rozhodnutí zrušit, resp. z úřední povinnosti vyslovit jeho nicotnost. Nedomnívá se tedy, že by jeho žaloba nesplňovala náležitosti uvedené v ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., je přesvědčen, že se jí měl krajský soud meritorně zabývat, a tím, že se jí odmítl zabývat, porušil jeho právo domáhat se soudního přezkoumání rozhodnutí vydaného ve správním řízení. Poukázal rovněž na skutečnost, že Krajský soud v Ostravě se žalobou, jež je obsahově shodná s jeho vlastní žalobou, meritorně zabýval (rozsudek č. j. 24 Az 1967/2003 - 17 ze dne 24. 2. 2004). Z uvedených důvodů navrhl stěžovatel Nejvyššímu správnímu soudu, aby napadené usnesení Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Současně požádal, aby byl jeho kasační stížnosti přiznán odkladný účinek. V případě, kdyby byl vrácen do Gruzínské republiky, nemělo by případné kladné vyřízení jeho kasační stížnosti žádný pozitivní efekt. Přiznání odkladného účinku se v dané věci nemůže dotknout práv třetích osob a není ani v rozporu s veřejným zájmem, když stěžovatel považuje sám sebe za osobu bezproblémovou. Stěžovatel v kasační stížnosti rovněž uvedl, že kasační stížností napadené usnesení mu bylo doručeno dne 19. 3. 2004, kdy si jej osobně převzal ze soudního spisu vedeného u Krajského soudu v Brně.

Ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že opravný prostředek proti rozhodnutí žalovaného má formulářovou podobu a je z něj zřejmé, kdo opravný prostředek podává, proti jakému rozhodnutí směřuje a v jakém rozsahu jej napadá, kdy bylo rozhodnutí stěžovateli doručeno a ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jejichž porušení ze strany žalovaného je stěžovatelem namítáno. Dále jsou v podání označeny důkazy, a to napadené správní rozhodnutí a správní spisy týkající se jeho žádosti o udělení azylu, a navržen výrok

rozhodnutí. V podání však chybí vymezení, z jakých skutkových důvodů považuje stěžovatel napadené rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné [§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Krajský soud v Brně svým usnesením č. j. 55 Az 516/2003 - 17 ze dne 21. 5. 2003 vyzval stěžovatele, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení doplnil a upřesnil své podání ze dne 29. 1. 2003 tak, aby bylo zřejmé označení žalobních bodů, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné a jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje provést. Stěžovatel byl rovněž poučen, že nevyhovění výzvě ve stanovené lhůtě bude mít za následek odmítnutí řízení o jeho návrhu ve smyslu ust. § 37 odst. 5 věta druhá a třetí s. ř. s. Toto usnesení bylo stěžovateli nejprve neúspěšně doručováno na adresu Pobytového střediska Zastávka u Brna, kterou stěžovatel uvedl ve své žalobě, posléze na adresu B., Ž. 38. Podle záznamu držitele poštovní licence, jež je uveden na zásilce, která se vrátila soudu jako nedoručená, nebyl stěžovatel zastižen, zásilka byla dne 22. 10. 2003 uložena, toto uložení oznámeno, avšak zásilka nebyla v úložní době adresátem vyžádána, přičemž důvod vrácení bylo možné ověřit. Na stejnou adresu bylo posléze doručováno i kasační stížností napadené usnesení soudu. I zde byl pokus o doručení neúspěšný, neboť adresát nebyl podle záznamu na zásilce v den pokusu o doručení, tj. 19. 2. 2004, zastižen a uložená zásilka nebyla přes oznámení jejího uložení adresátem vyžádána. V soudním spise je založena rovněž informace o pobytu stěžovatele, podaná Správou uprchlických zařízení Ministerstva vnitra ze dne 15. 6. 2004, která uvádí přehled dlouhodobého opuštění pobytového střediska ze strany stěžovatele s nahlášenými i skutečnými příchody a odchody a nahlášenými adresami pobytu. Z ní Nejvyšší správní soud zjistil, že od 27. 5. 2003 do 22. 11. 2003 měl stěžovatel jako místo skutečného pobytu nahlášenou adresu B., Ž 38. V období od 20. 1. 2004 do 20. 4. 2004 má stěžovatel jako místo pobytu evidovánu adresu B., S. 18.

Nejprve se musel Nejvyšší správní soud zabývat otázkou, zda kasační stížnost lze vůbec meritorně projednat, a to vzhledem ke skutečnosti, že byla krajským soudem předložena k rozhodnutí spolu s přípisem, že je podle jeho názoru kasační stížností opožděnou. Stěžovatel naopak namítá, že se v době pokusu o doručení touto stížností napadeného usnesení v místě pokusu o doručení nezdržoval. Z informací o pobytu stěžovatele, jež jsou založeny v soudním spise, Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel v uvedené době měl hlášen pobyt na adrese B., S. 18, a nikoliv na adrese B., Ž. 38, kam mu bylo usnesení doručováno. Tato skutečnost spolu s tvrzením stěžovatele v kasační stížnosti podle Nejvyššího správního soudu vyvrací informaci obsaženou v záznamu provedeném držitelem poštovní licence na vrácené zásilce a vyvrací rovněž domněnku zdržování se v místě doručování podle ust. § 46 odst. 5 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Za takových okolností se podle Nejvyššího správního soudu ve vztahu k napadenému usnesení neuplatní fikce náhradního doručení podle ust. § 46 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s § 64 s. ř. s., neboť podmínkou její aplikace je právě skutečnost, že se adresát v místě doručování zásilky zdržuje. Nejvyšší správní soud tedy považuje za den doručení rozhodnutí krajského soudu 19. 3. 2004, kdy si stěžovatel podle vlastního tvrzení i podle údajů obsažených v soudním spise usnesení Krajského soudu v Brně převzal; teprve toto datum je rozhodující pro počátek běhu lhůty pro podání kasační stížnosti ve smyslu ust. § 106 odst. 2 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že kasační stížnost byla podána stěžovatelem osobně k soudu dne 26. 3. 2004, byla podána včas, a neexistuje tedy důvod pro její odmítnutí bez meritorního projednání.

Po vyřešení otázky včasnosti kasační stížnosti přezkoumal Nejvyšší správní soud napadené usnesení v rozsahu v ní uplatněného důvodu a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ust. § 71 odst. 1 s. ř. s. upravuje zvláštní náležitosti žaloby, které doplňují obecné náležitosti stanovené v ust. § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. Pod písmenem d) cit. ustanovení je jako jedna z nutných náležitostí žaloby uvedena identifikace tzv. žalobních bodů, z nichž musí být patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné. Nejvyšší správní soud opakovaně ve svých rozhodnutích uvádí, že význam co nejpřesnějšího uvedení žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno a která znamená, že soud se při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce dovozuje. Ze žalobního bodu ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. pak musí být patrné nejen jakou právní argumentaci používá, nýbrž také o jaká skutková tvrzení se opírá. To platí zejména tehdy, je-li žaloba co do důvodů opřena o porušení těch procesních ustanovení ve správním řízení, která ukládají správnímu orgánu povinnost spolehlivě zjistit skutečný stav věci, zabývat se věcí svědomitě a odpovědně, popř. vydat rozhodnutí, jehož odůvodnění je přesvědčivé. Právě porušení těchto ustanovení správního řádu, in concreto ust. § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 46 a § 47 odst. 3, stěžovatel ve svém podání zejména namítal. Pokud jde o skutkové důvody, odkázal stěžovatel bez bližší konkretizace na spisový materiál vztahující se k jeho žádosti o azyl. Za situace, kdy stěžovatel svá tvrzení o porušení procesních ustanovení nedoplnil konkrétními skutkovými důvody, kterými by svůj závěr doložil, neměla žaloba všechny zákonem stanovené náležitosti, neboť v ní nebyly řádně definovány žalobní body. Pokud není v žalobě uveden řádným způsobem žádný žalobní bod, není v souladu s dispoziční zásadou možné takové podání ve správním soudnictví projednat a meritorně o něm rozhodnout, neboť soud není povinen ani oprávněn za žalobce chybějící skutkové důvody dovozovat. Za dostatečný způsob uvedení žalobních bodů nelze považovat ani odkaz na skutkové důvody obsažené ve správním spise, neboť v takovém případě by se soud musel dopustit toho, co mu je zapovězeno: samostatně dovozovat či konkretizovat žalobní body. Soud se tedy v dané věci nemohl podáním zabývat pro jeho neurčitost. Lze proto uzavřít, že Krajský soud v Brně postupoval správně, jestliže shledal vady podání stěžovatele, vyzval jej v souladu s ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. usnesením k jejich odstranění ve stanovené lhůtě a poučil jej o následcích nevyhovění výzvě. Usnesení soudu, které obsahovalo uvedenou výzvu spolu s poučením, bylo soudem stěžovateli neúspěšně doručováno na adresu B., Ž. 38. Stěžovatel v průběhu řízení před krajským soudem nenamítal, že by se na této adrese v době pokusu o doručení uvedené výzvy nezdržoval. V kasační stížnosti sice obecně uvedl, že mu byly doručovány „všechny písemnosti včetně usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 13. 1. 2004“ na nesprávnou adresu, konkrétní skutková tvrzení uvedl a důkazy nabídl pouze ve vztahu ke skutečnosti, že se na této adrese nezdržoval v době doručování kasační stížností napadeného usnesení. V situaci, kdy z informace Správy uprchlických zařízení Ministerstva vnitra, jež je založena v soudním spise, vyplývá, že stěžovatel měl v době pokus o doručení zásilky učiněn, uplatní se zákonná vyvratitelná domněnka, že se stěžovatel v místě doručení zdržoval (§ 46 odst. 5 o. s. ř.). Uvedená zásilka tedy podle zjištění Nejvyššího správního soudu byla doručena na základě fikce náhradního doručení ve smyslu ust. § 46 odst. 4 o. s. ř. ve spojení s ust. § 64 s. ř. s. Stěžovatel však žalobu o žalobní body formulované ve smyslu ust. § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. ve stanovené lhůtě ani později nedoplnil. Bez řádné formulace žalobních bodů nemohl krajský soud v řízení pokračovat. V takovém případě neměl Krajský soud v Brně jinou možnost, než postupovat podle ust. § 37 odst. 5 věta druhá s. ř. s. a usnesením řízení o takovém podání odmítnout.

Nejvyšší správní soud nezjistil naplnění důvodu kasační stížnosti podle ust. § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a proto kasační stížnost proti napadenému usnesení podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

S přihlédnutím k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval již Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 5. ledna 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu